

2022

IV. évfolyam

1. szám

Megtalált pillanatok

IDŐSELLÁTÁS ORSZÁGOS HÁLÓZAT

hírlevél



Kép forrása: /www.eurodiaconia.org



20 NSZI 21

Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet
1142 Budapest, Ungvár utca 64-66. • www.nsi.hu

EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-0001kiemelt projekt

SZÉCHENYI 2020



MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap



BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalomjegyzék

Szakmatámogató hálózatok

Szakmai nap 2022. 02. 16.....	1
Tenni a jót.....	2
Az Erdélyi Alzheimer Café útja	3
Alzheimer Cafék és Memória Kávézók működése a pandémiás időszakban.....	5

Hálózati Hírek

Bemutakozik a Dél-Dunántúli régió	6
Bemutakozik az Észak-Alföldi régió	8

Szakmatámogató hálózatok

Szakmai nap 2022. 02. 16.

EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-00001 azonosító számú „A szociális ágazat módszertani és információs rendszereinek megújítása” c. kiemelt projekt keretében a szakmatámogatás újszerű megközelítéssel, több országos módszertani hálózat létrehozásával és működtetésével valósult meg az elmúlt öt évben. A hálózati tevékenység zárásaként 2022. február 16-án konferencia került megrendezésre, a konferencia fő célkitűzése volt, hogy összefoglalja a projekt segítségével létrehozott módszertani hálózati tevékenységet, összegezze a közel öt éves hálózati működés tapasztalatait, és fogalmazza meg a hálózat által elért eredményeket. A program további célja a tapasztalatok átadása volt az elmúlt év végén felállt Területi Szakmatámogatási Rendszer érintett munkacsoportjai számára.

Az idősök ellátását, ezen belül a demencia kórképben szenvedő személyeket ellátását végző szociális szolgáltatók, intézmények tevékenységét, szakmai munkáját segítő hálózat (idősügyi hálózat) az ország teljes területét lefedte, 7 fő régiós szakértő és 20 fő megyei szintű eseti szakértő hálózat-építő tevékenységének köszönhetően a hálózat tagjai



Szakmai nap



Dr. Tóth Tibor - főigazgató

minden megyében elérhetőek voltak a kollégák számára. Az idősügyi hálózat tevékenységének eredményeként fogalmazódott meg a konferencián, hogy a hálózati tagok a gyakorlati feladatellátást konkrét ismeretek átadásával, gyakorlati példák bemutatásával közvetlenül segítették a szociális szolgáltatókat. A személyes információ átadás mellett konzultációs háttérrel biztosítottak a mindennapos működéshez a szervezetek számára, továbbá a hálózati tevékenységnek köszönhetően problémaorientált szakmai párbeszédet folytattak a szakma képviselőivel. Hangsúlyt helyeztek az egészségügyi és szociális szektor intézményesített együttműködésének javítására, ennek keretében Magyarország Népegészségügyi Szűrőprogramjába is bekapcsolódhattak.

Az EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-00001 azonosító számú „A szociális ágazat módszertani és információs rendszereinek megújítása” c. kiemelt projekt keretében működő idősügyi hálózat tevékenysége 2022. február 28-án lezárul, a hálózati tevékenységet kibővült feladatokkal az elmúlt év végén megalkult Területi Szakmatámogatási Rendszer idősügyi munkacsoportja veszi át.

TENNI A JÓT

Negyven éves munkaviszony után – melyből harminc évet a hajdúböszörményi Fazekas Gábor Idősek Otthonában töltött intézményvezetőként - ment nyugdíjba Kárándi Erzsébet 2021. november 30-án. Utolsó munkanapján miniszeri elismerés koronázta meg három évtizedes szolgálatát.

„Tegyük a jót, mert az mindenkinek javára válik.” Édesapja tanítása már gyermekkorában mély nyomot hagyott Kárándi Erzsébetben, akinek egész pályafutását meghatározta ez a gondolat. Bagamérban nevelkedett, szerető, hívő református családban. Szülei lelkisége és a munkához való hozzáállásuk egész életére útravalóul szolgált. – Szüleim megtanították, hogy az embert a munka teszi valakivé. Becsületesnek és őszintének kell lenni. Elvárták azt is, hogy maximális tudásom és képességem szerint végezzem el a feladatomat – emlékszik vissza. Tanulmányaiban majd később munkájában is mindig a legjobb teljesítményre törekedett. A bagaméri általános iskola után Debrecenben, az egészségügyi szakközépiskolában tanult tovább. Mindig is nagyon szerette a gyerekeket, így egyenes út vezetett a szegedi egészségügyi főiskola védőnő szakára. 1981-ben kezdett Hajdúböszörményben védőnőként dolgozni. Munkáját nagy szeretettel és odaadással végezte. A szociális pályára 1991-ben került, amikor jelentkezett a Fazekas Gábor Idősek Otthonának intézményvezetői állására. – Ekkor találtam meg az utamat. Máig a helyemen vagyok – vallja Kárándi Erzsébet, akinek mindig is fontos volt a tanulás. – Amikor intézményvezető lettem az idősek otthonában, úgy éreztem, hogy nekem a szociális területen is tovább kell lépnem. Ezért beiratkoztam az Államigazgatási Főiskolára. Ezt követően az ELTE-én elvégeztem a szociális menedzser szakot. Majd a Debreceni Egyetemen egészségügyi - szociális munka szakot. Szakvizsgát tettem, mestervezetői képesítést is szereztem – sorolja iskoláit. Az idősek otthonában végzett munkája során mindig is a lakók biztonságát és jólétét tartotta a legfontosabbnak, ami a hozzátartozók meglegedését is jelentette. Kárándi Erzsébet számos kitüntetést kapott pályafutása alatt, amit ő sohasem a saját, hanem a munkatársi közösség eredményének tart. Minden díjat nagy megtiszteltetésként élt meg, ugyanakkor azt vallja, a mindennapok kis sikereire kell törekedni. – Sikerélményként élem meg, amikor végigmegyek az intézmény folyosóján, vagy az udvaron, és ott azt látom, hogy elégedettek a lakók, mosolyognak, jól érzik magukat. Akkor tudom, hogy aznap jól végeztük a munkán



Kárándi Erzsébet a Pro Caritate díjjal

kat – mondja. Az intézményvezető utolsó munkanapján vehette át Kásler Miklós emberi erőforrások miniszterének elismerését, a Pro Caritate díjat. A kitüntetést az kaphatja meg, akik kiemelkedő tevékenységet végzett a szociális munka területén. Kárándi Erzsébet sohasem munkaként, hanem hivatásként tekintett elvégzendő feladataira. Mindig határozottan, biztonságosan, ugyanakkor szeretettel vezette az intézményt. – Mindig olyan emberek vettek körül, akik segítettek és támogatták a munkámat. Megbízta bennem, és ez kölcsönös volt – mondja Kárándi Erzsébet. Jól mutatja mindent, hogy az utolsó munkanapjának végén sorfalat álltak a dolgozók és a lakók az igazgatónőt búcsúztatva, az autója és az intézmény ajtaja között. Mert nem csak a befektetett munka térül meg sokszorosan, hanem az a szeretet is, amellyel mindezt végezte az elmúlt harminc év alatt.

Az Erdélyi Alzheimer Café útja

Az Alzheimer-Café a demenciával élő személyeket gondozó családtagok támogatására jött létre. Hollandiában dr. Miesen Bere 1997, Magyarországon dr. Menyhárt Miklós családorvos 2014-ben, Budapesten az INDA, a Katolikus Szeretetszolgálat Idősek Otthona dr. Egervári Ágnes, dr. Vajda Norbert, dr. Pék Győző Debrecenben, Sopronban dr. Sütő Teréz 2015-ben, az Európai Ház Alapítvány elnöke indították útjára az Alzheimer-Cafét. Megemlítem a demencia barát Mosonmagyaróvárt is. Erdélybe, Csíkszeredába 2018 szeptemberében dr. Sütő Teréz hozta el a modellt. Októberben dr. Veress Albert pszichiáter főorvos kezdeményezésére Csíkszeredában megszervezésre került a Café, amelyen bemutattam a doktori tudományos kutatásomat, a demenciával élő személyeket gondozó családok terhelődésének vizsgálati eredményeit, amelyet 2014-2017 között száz családdal végeztem. Gyergyószentmiklóson a Gyulafehérvári Caritas Szent Erzsébet Idősek Otthona 25 éves múltja tekint vissza, 156 idős személynek ad otthont. Dr. Szabó Lajos PhD klinikai pszichológus- főiskolai tanár, aki a doktori tanulmányaim alatt a szakmai mentorom volt, és akinek sokat köszönhetek, az ő javaslatait figyelembe véve az otthonban professzionális, demens beteg ellátás működik. Ebben az otthonban dolgozom 25 éve, szakmai vezetőként. Az első Alzheimer Cafét 2018. novemberében szerveztük meg az otthon klubtermében. Családorvosokat, szakorvosokat, hozzátartozókat, szakembereket, érdeklődőket hívtunk meg a rendezvényre. Bevontam a médiát, meghirdettük a rendezvényt a rádióban, írt a sajtó, a Caritas PR csapata az eseményről. TV műsorba hívtak, ahová egy hozzátartozót is bevontam, aki 10 évet gondozta a férjét. Az első Alzheimer Café találkozón 56-an vettünk részt. Sikerélmény volt! Az volt a célom, hogy bemutassam a doktori kutatásom eredményeit, és feltárjam a demenciával élők és gondozóik mindennapijainak nehézségeit, az objektív és szubjektív terhelődések sorozatát, a pozitív és negatív attitűd szerepét, és beszéljek a gondozó családtagokat érintő problémákról, a kapcsolatok beszűküléséről, az izolálódás veszélyeiről, és a társadalom hiányosságairól. Égető szükség volt erre a lépésre! Egy ér-



Dr. Kiss Gabriella PhD

zékenyítő, figyelmet felkeltő, a probléma hitelességét bemutató találkozó volt, ahol megszólaltattam a primer gondozó családtagokat is. Az előadás után négy csoportban kidolgoztuk a felmerült aktuális kérdéseket, amelyeket a magyarországi gerontológiai lapban publikáltam. Nagy öröm számomra, hogy Megalakítottuk az otthonban dolgozó szakemberekkel az Alzheimer Cafét szervező csapatot. Erdély egyre több településére hívnak, vagy én keresek meg olyan személyeket, szervezeteket, egyházakat, akik szívesen együttműködnek, és így egyre több családon segíthetünk. Mára, rövid idő alatt egy Erdélyi Alzheimer Café láncról beszélhetünk. Gyergyószentmiklóson kívül most már Brassóban, Sepsiszentgyörgyön, Erdővidéken - Baróton, Zetelakán, Madéfalván, Székelyudvarhelyen- Bethlenfalván indítottuk el a támogató jelleggel működő Alzheimer-Cafét. Gyergyóalfaluban, Gyergyócsomafalván, Gyergyóditróban is vannak egyeztetések. Marosvásárhelyen 2020. októberében a Gyulafehérvári Caritas idősprogramjának szakemberei



Alzheimer Café Gyergyószentmiklós 2021.02.23.

online indították el. Most február végén, Kolozsváron indítjuk a Cafét. A következő felkérés Nagyváradról jött. A rendezvényeken a tematikus előadás mellett „A demencia és a család” című könyvem is bemutatásra kerül, amely segédeszköz mindazok számára akik érintettek, vagy a szakmában dolgoznak, vagy a segítő szakma területén szeretnének fejlődni. Fontosnak tartom az adott településen a helyi önkéntesek bevonását a szakmai csapatok megalakulását, akik helyi szinten tovább működtetik az Alzheimer Cafét. Éppen ezért 2020. szeptemberében egy olyan Alzheimer Café találkozót, szakmai fórumot szerveztünk az otthonban, ahol a már megalakult szakmai csapatok is bemutatkoztak, és a jövőre nézve célkitűzéseket fogalmaztunk meg. A rendszeresen megszervezett találkozókra a tematikus előadások mellett, a hozzátartozóktól hozott esetek is feldolgozásra kerülnek. Az interaktív beszélgetések során olyan technikákat, ápolási modelleket, jó gyakorlatokat sajátíthatnak el, amelyben a személyközpontú gondozás kerül a fókuszba. Ezek a rendezvények ingyenesek, bárki részt vehet rajtuk. A jelenlévők megismerik a hasonló helyzetben

lévő gondozó családokat, a szakembereket, pozitív erőforrásra találnak, ezzel is csökkentve az elkeseredést és az izolációt. Ugyanabban az időben, ugyanazon a napon és ugyanazon a helyen szervezzük, amelyen alkalmanként 30-50 személy vesz részt. Ez 30-50 család. Igyekszünk családias, kellemes környezetet biztosítani. Azonban az utóbbi két évben a pandémia szabályaihoz igazodva, a Café szervezéshez megragadtuk azokat az időszakokat, amikor a védelmi előírások lehetővé tették a találkozót. Voltak olyan hónapok, amikor nem szervezhettünk rendezvényt. Ez alatt az idő alatt a családtagokkal, az érdeklődőkkel telefonon és online tartottuk a kapcsolatot. Nem hagytuk magukra őket! A Magyar Állam, a Bethlen Gábor Alap Zrt., jóvoltából 2021-ben öt újabb településen sikerült megszervezzük a demenciával élőket és gondozó családtagjaikat támogató találkozót. Köszönjük a támogatást!

Dr. Kiss Gabriella PhD

Szakmai vezető, Gyergyószentmiklós

Alzheimer Cafék és Memória Kávézók működése a pandémiás időszakban

Magyarországon 2014 óta működik Alzheimer Café, mely külföldi példa alapján honosodott meg hazánkban. Célja elsősorban az információnyújtás demenciával kapcsolatban és támogató közeg biztosítása a résztvevőknek. Az érintettek, hozzátartozók és szakemberek számára is nyitva álló segítő forma egyre több helyen indult el. Ezt a növekedést törte meg a COVID járvány, hiszen a lezárások következtében a személyes találkozások ellehetetlenültek, így 2020. márciusában a Cafék működése is leállt.

Hazánkban a demenciával élők intézményi elhelyezettsége alacsony, 5-10% a Katolikus Szeretetszolgálat adatai alapján. Az érintetteket ápolását alapvetően családi gondozók látják el, általában gondozói ismeretek nélkül. Éppen ezért volt kiemelkedő jelentősége az Alzheimer Caféknak, ami könnyen elérhető szolgáltatásként nyújtott ingyenes segítséget, ahol a résztvevők szakemberektől kaphattak tanácsokat és egymást is tudták támogatni.

A járványügyi intézkedések a demenciával élőket és hozzátartozóikat súlyosan érintette, elzártságuk még jobban fokozódott. Azért, hogy a gondozó családtagoknak némi kapaszkodót tudjanak nyújtani, és a már meglévő kapcsolatokat megőrizték, néhány szervező áttért az online működésre. Mivel Magyarországon elsősorban a holland típusú Alzheimer Café terjedt el, ahol valamilyen bevezető előadás előzi meg a kötetlen beszélgetést, ezt könnyen át lehetett emelni az online térbe.

Az egyes helyszíneken eltérő számú alkalmat szerveztek, ez függött a rendelkezésre álló erőforrástól és attól, hogy volt-e intézményi háttér a szervező(k)nek. Az adások elsősorban a facebook felületén voltak láthatóak, ezen kívül a Youtube oldalon és helyi TV csatornán keresztül is történtek közvetítések. A technikai megvalósítások eltérőek voltak, illetve egy-egy helyszín többféle formában is közvetített adást. Azonban mind közül a facebook népszerűsége volt a legnagyobb – az itt közzétett videók igen magas nézettséget értek el, nem volt ritka a 3000-es megtekintés sem. A résztvevők a facebook-on követhették az élő adást, úgy, hogy egymást nem látták, csak az előadó(ka)t, illetve kérdéseiket

a chat-en keresztül tudták feltenni. A videókat több facebook felületen megosztották, illetve fent hagyták az oldalon, így később is meg lehetett tekinteni. Tartalmi szempontból a beteggondozással kapcsolatos témák vonzották a legtöbb érdeklődőt, de jelentős nézettséget produkáltak az egészséges idősödéssel foglalkozó előadások is.

Az online adások olyan helyekre is eljutottak, ahol egyébként nem működik Alzheimer Café, és a résztvevői visszajelzések alapján fontos információforrásnak bizonyultak, míg a szakembereknek inspirációt adott további munkájukhoz. Hasznos volt számukra az is, hogy bármikor visszanézhatték a videókat. Ugyanakkor hiányzott az interaktivitás, az, hogy a résztvevők nem láthatták egymást, nem volt igazi párbeszéd, a közösségépítés ebben a formában nem tudott megvalósulni. Összességében azonban a lezárások alatt mégis megtalálta a helyét ez a forma, hiszen gyakorlati tanácsokat adott, és alkalmat arra, hogy a családi gondozók feltehessék kérdéseiket, információhoz jussanak ezen a csatornán keresztül.

Kocsis Judit



Kép forrása: <https://www.xumo.tv/geo-block>

Hálózati hírek

Bemutatkozik a Dél-Dunántúli régió

A nevem Turnár Jánosné. 1989. október 25. óta dolgozom szociális területen. A Kaposvári Szociális Gondozási Központban házi szociális gondozóként kezdtem a pályát. 2007 – ben szociális munkás diplomát szereztem a PTE Illyés Gyula Főiskolai karán, majd 2011-ben szociális szakvizsgát tettem. 2005-ben jelentős szerepet vállaltam a Pszichiátriai Betegek Közösségi ellátásának szervezésében, majd 4 évig voltam a szolgálat koordinátora.

Intézményvezetőként, majd szakmai vezetőként dolgoztam. 2017 – től látom el a Kaposvári Szociális Központ igazgatói feladatait.

Az intézmény szociális alapszolgáltatásokat biztosít Kaposváron és egy környékbeli településen. (étkeztetést, házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, közösségi ellátásokat, fogyatékosok nappali ellátását, 5 telephelyen időskorúak nappali ellátását) illetve Liget Időskorúak Otthonában 60 férőhelyen idősök részére bentlakásos intézményt tartunk fent. A szociális ellátások mellett Otthoni Ápolási Szolgálatot biztosítunk, és Nyugdíjasház egyes szolgáltatásainak szervezése, irányítása is a feladataim közé tartozik.

2018 -ban indítottam el Kaposváron az Alzheimer Cafét, mely a pandémia kezdetéig havi szinten került megrendezésre. Mivel szívügyemnek tekintetem, hogy Kaposváron is rendszeresen lehetőséget adjunk a betegeknek, hozzátartozóknak, szakembereknek a rendszeres találkozásra az intézmény vállalta a szervezést, majd 2019. végétől már a helyszínt is mi biztosítottuk. A világjárvány sajnos online térbe kényszerített bennünket, így a résztvevők száma egyre kevesebb lett.

2021-ben csatlakoztunk a felhíváshoz hozzávetőlegesen 120 résztvevővel megszerveztük a „Memória-melódia a zene és tánc erejével a demenciával élőkért” című rendezvényünket a városunk főterén.

A kezdetek óta láttam el Szociális és Gyermekevédelmi Főigazgatóság Módszertani Főosztály keretein belül az Időseklátás Országos Hálózatban a régiós hálózati szakértői feladatokat, melynek célja volt a megyei hálózati munka ko-

ordinációja, megyei szakértők szakmai támogatása, jogszabályváltozásokhoz kapcsolódóan a területi gyakorlati alkalmazás támogatása, a területről érkező gyakorlati tapasztalatok begyűjtése, területi kommunikációs csatorna kialakítása és működtetése, jogszabály módosítási javaslatok megfogalmazása.

A Dél-Dunántúli régióban (Somogy, Baranya, Tolna megye) két- három bentlakásos intézményen kívül főleg integrált intézményekkel - melyek szociális alapszolgáltatásokat is nyújtanak - állok szoros kapcsolatban.

A levelező listámat folyamatosan bővítettem, ma már 146 intézménynek, megyei kormányhivatalnak, több település önkormányzatának, egyházi fenntartóknak küldtem hírlevelet, tájékoztatót a változásokról, eljárásrendekről és igyekeztem a kérdéseikre válaszolni. A leggyakrabban jogszabályok értelmezésben, egyéb szabályzatok elkészítéséhez kértek segítséget. Számtalan kérdés merült fel a világjárvánnyal kapcsolatos, a veszélyhelyzetben alkalmazandó eljárásrendekről, és jogszabályok alkalmazásáról.

2016-tól 2020 márciusáig több műhelytalálkozót szerveztem a Dél-dunántúli régióban, általában mindig más városban, helyszínen. A szakmai napokon általában 70-100 feletti létszámban voltak a résztvevők.

Mivel a szakmai napok egy-egy téma köré szerveződtek a résztvevők is ennek megfelelően vagy alap, vagy bentlakásos intézmények intézményvezetői, fenntartói voltak, illetve az EMMI, SZGYF Módszertani Főosztálya, meghívott előadók.

Szakmai nap témája volt például a „Jogszabályi változások a házi segítségnyújtásban”, vezetőképzés – továbbképzés – munkakörökre és képesítési minimum feltételekre vonatkozó előírások változása, szolgáltatási elemek a szakmai programban, GDPR összefoglaló,

2017. szeptemberében a megyei szakértők közreműködésével a demens ellátás jó gyakorlatai (Jó gyakorlatok gyűjtése) összegyűjtése és a Módszertani Főosztály felé továbbítása vált az egyik legfontosabb feladatommá. A régióból 9 intézmény mutatta be, a demenciával élők ellátásával



Kaposvári Szociális Központ

kapcsolatos tapasztalataikat, azokat a módszereket, melyeket a mindennapokban beillesztve a szakmai munka hatékonyabb lehet.

2018. december hónapban Idősellátás Országos Hálózat soron következő szakmai napján egy intézménynek lehetősége volt be is ismertetni.

2019. szeptemberében az Alzheimer Világhónapban Kaposváron is bemutatásra került a "Batang felé" c. színdarab.

2020 márciusára tervezett, személyes jelenlétet kívánó szakmai napot már nem tudtuk megtartani, és a szociális intézményeknek is egy új kihívással kellett szembe nézni a pandémia miatt.

A COVID-19 járvány különösen súlyosan érintette az idős embereket, és jelentős munka hárult az időseket ellátó bentlakásos szociális intézményekre, és az alapszolgáltatásokra is.

A bentlakásos intézményben látogatási tilalom elrendelése, felvételi, kijárási tilalom elrendelése, védőeszközök beszerzése, (maszkok, egyszerhasználatos védőköpenyek stb.) felület és kézfertőtlenítők készletezése, folyamatos beszerzése, a kritikus állapotban lévő idősök elkülönítése, a látogatók védőeszközeinek biztosítása, az esetleges fertőzöttek elkülönítése, ápoló személyzet kijelölése, az ápoláshoz szükséges terápiás eszközök biztosítása, folyamatos fertőtlenítés, szellőztetés, 24 órás munkaidő megszervezése

és még sorolhatnám azokat az intézkedéseket melyeket az idősök védelmében meg kellett tennünk.

Szociális alapszolgáltatások esetében az Idősek nappali ellátásában nem nyújtottunk szolgáltatást, a klubtagok részére az otthonukban biztosítottunk ellátást. A gondozónők feladata lett a bevásárlás, gyógyszerbeszerzés, mentális támogatást.

A szociális étkeztetést házhoz szállítva biztosítottuk, mely napi szinten 500 -550 főt érintett.

Házi segítségnyújtásban gondozó és ellátottak biztonsága érdekében a gondozókat védőfelszereléssel láttuk el. (kesztyű, szájmasc, kézfertőtlenítő, ha szükséges volt egyszerhasználatos overál).

Intézményünk koordinálta a 65 év feletti idősök otthoni ellátását. Az önkéntes segítők bevásároltak, lakásra szállították felírt gyógyszert. 2020 első felében kb: 400 idősnek segítettünk.

A projekt zárása előtt itt szeretném megköszönni, hogy részt vehettem az Idősellátás Országos Hálózatának a munkájában, nagyon sok nagyszerű emberrel találkoztam, akik segítettek a munkámat.

Turnár Jánosné
igazgató

Hálózati hírek

Bemutatkozik az Észak-Alföldi régió

A hálózati szakértői munkát 2017 -ben kezdtem meg az Észak-alföldi Régió területén, mely Jásznagykun Szolnok Megye, Hajdú Bihar Megye, illetve Szabolcs Szatmár Bereg Megye területén működő idős- demens ellátással foglalkozó szolgáltatásokat fedte le.

Kezdetek:

A szociális alapszolgáltatásokban - és szakellátásokban dolgozó szakemberek és az NRSZH Szakmafejlesztési Főosztály közös munkájának köszönhetően kialakult az országos hálózati szakértői csoport, mely a kitűzött cél szerint, lefedte az ország egész területét.

A kezdetekben a szakértőket kiscsoportos tréningeken készítették fel a szakértői munkára, ahol a sikeres work-shop szervezésének elsajátításán túl, statisztikai adatokat, kutatásokat, tanulmányokat ismertünk és tanulmányoztunk át közösen, az idős –demens témával kapcsolatban, illetve országunk szociális ellátórendszerével kapcsolatban.

Már az első találkozók és műhelymunkák alkalmával felszínre kerültek

a szociális ellátórendszer „rejtett tartalékai”

a szociális és egészségügyi ágazat közötti együttműködés hiányosságai

a demencia szakgondozók hiánya

a házi segítségnyújtásban ellátott, egyedül élő, demenciával élők mentálhigiénés ellátásának szükségessége
következtetések a szakmai képzésekről - szükséges volna nagyobb arányban oktatni a demenciáról szóló ismereteket

2017. őszén került sor az első regionális hálózati találkozóra, melyet a mi régióinkban 3 helyszínen megyénként szerveztünk meg. A 3 találkozáson összesen 108 szociális szakember vett részt.

A témák a demens ápolás, illetve a bentlakásos intézményekben alkalmazott jó gyakorlatok ismertetése.

Meghívott szakemberek: NRSZH Szakmafejlesztés Főosztály munkatársai, Szabolcs Megyei Ellátottjogi képviselők, Megyei Hálózati Szakértők.

2018 – ban ősszel és tavasszal szerveztünk hálózati munkacsoport találkozót, work-shop-ot, 3 helyszínen összesen 153 fő szociális szakember vett részt. A téma a GDPR, demens ápoláshoz használható segédeszközök – gyakorlati bemutatóval, eszközök és a cselekvőképesség korlátozása, valamint jó gyakorlatok a témában.

Meghívott szakemberek: EMMI Főosztály, SZGYF Módszertani Főosztály munkatársai SZGYF Jogi Főosztály, Ellátottjogi képviselő, segédeszköz forgalmazók, Megyei Hálózati Szakértők.



2019-ben ősszel és tavasszal szerveztünk hálózati munkacsoport találkozót, work-shop -ot, 2 helyszínen összesen 190 fő szociális szakember vett részt. A téma a HSG változásai „Vonalvezető” a működéshez - online anyag ismertetése. Intézményellenőrzésre való biztonságos felkészülés, jó gyakorlatok idős- demens ellátásban.

Meghívott szakemberek: EMMI Főosztály, SZGYF Módszertani Főosztály munkatársai, Kormányhivatal munkatársai, Pest Megye hálózati szakértője, Megyei Hálózati Szakértők.



2020-ban előre nem várt események zavarták meg az ország életét, így a szakmai munkánkban is jelentős változások következtek be.

Tavasszal megszerveztük egy alaklommal a szokásos tavaszi Work-shop-ot, melyen 136 fő szociális szakember vett részt. A téma a szociális ellátó rendszer változásai a gyakorlatban. Meghívott szakemberek: SZGYF Módszertani Főosztály munkatársai, Ellátottjogi képviselő, Megyei Hálózati Szakértők. Az őszi regionális találkozót a kialakult járványügyi helyzet miatt már online szerveztük meg, melyre 44 fő szociális szakember jelentkezett be. A téma a COVID 19 járványhoz kapcsolódó szabályozások a szociális szolgáltatásokban és

intézményekben.

Meghívott szakemberek az SZGYF Módszertani Főosztály munkatársai, Megyei Hálózati Szakértők.

Azt gondolom ebben az időszakban nőtt meg igazán a jelentősége a hálózati kapcsolatoknak. Az Észak-alföldi régió területén az intézményvezetők, ha elakadtak, akár a kapcsolat kialakításában, vagy szakmai területen, a megyei és regionális hálózati szakértők segítségét kérték.

2021-ben újra jelentős változás állt be országos intézményi szinten. Átalakult a szociális rendszer irányítása, létrejött a Nemzeti Szociálpolitikai Intézet. A szociális szolgáltatókat nagyon leterhelték a tomboló járvány okozta különféle nehézségek. Egy alkalommal szerveztünk regionális online work-shopot, melyen 47 szociális intézmény szakemberei vettek részt. Téma a járvány okozta nehézségek leküzdése, ellátotti és munkavállalói szinten. Meghívott szakember, a Nemzeti Szociálpolitikai Intézet pályázati szakmai vezetője, a pályázat 1.1.a. alprojekt vezetője, illetve szakpszichológus volt jelen.

2022. Ebben az évben záródik a pályázati program. A szokásos kapcsolattartási eseményeken és a záráshoz szükséges teendőknél kívül már nem szervezünk szakmai találkozót.* A területen dolgozó szociális intézmények vezetői természetesen továbbra is keresnek kérdésekkel, dilemmákkal.

Elért Intézmények, levelező lista

Év	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	Összesítés
Találkozási alkalmak	3	3	2	1+1*	1*		11
létszám/ fő	108	153	190	136 +44*	47*		678
Közreműködő szakemberek	NRSZH módszertan	SZGYF Ellátottjogi képv. Klinikai szakpszich.	SZGYF Kormányhivatal	SZGYF	NSZI Klinikai szakpszich	-	
Témák	Demens ápolás Jógyakorlatok	Demencia Ápolási segédeszközök Jógyakorlatok	HSG vonalvezető Ellenőrzések Jó gyakorlatok Ellátottak jogai	Változások a szociális ellátórendszerben Járványügyi vészhelyzet	Veszélyhelyzet a szociális ellátásban Jó gyakorlatok	-	
Online Zoom konferencia*							

Az Észak-alföldi Régióban az online kapcsolattartási rendszer működött a leghatékonyabban.

A hivatalos levelező rendszer, melyet első alkalommal az SZGYF próbált működtetni, nem járt sikerrel. Voltak települések, melyek nem tudtak csatlakozni, bonyolultnak bizonyult a kezelése. Az NSZI által működtetett központi levelező rendszer sem működik a hétköznapiakban megfelelően. Az Észak-alföldi Régióban a megyei szakértő kollégákkal együtt, a kezdetektől a magán levelezési rendszert (gmail.com) részesítettük előnyben, az online információ áramoltatásra, a levelezések lebonyolítására.

A regionális levelező listán 285 cím található, mely címek integrált intézményt, alap, illetve szakosított ellátó intézményt, vagy magán személyt takarnak, fenntartótól függetlenül.

5 éven keresztül, a projekt időtartama alatt, az Észak-alföldi Régió területén összesen 231 szociális szolgáltatót értünk el az online levelező listán keresztül.**

A mai napig hetente 2-3 kérdés érkezik e-mailben, vagy telefonon. Ezeket a megyei szakértő kollégákkal egyeztetve, jogszabályok, rendeletek alapján megválaszolom, vagy továbbítom az NSZI szakmai vezetőjének, aki továbbítja a kérdést az EMMI főosztálya felé.

Ágazatközi munka

- Alzheimer Café munkacsoportban évente több alkalommal személyes találkozók, vagy online megbeszéléseken vettünk részt. A munka eredménye a SZÁP - on megjelenő Alzheimer Café fejezet. A régió területén több településen segítettem az Alzheimer Cafék működését, vagy létrehozását.
- Demencia tanácsadó munkacsoport létrehozása – közreműködés a megalapozó kutatás szervezésében, illetve a tanácsadói munkakör kialakítás, háttéranyagának elkészítésében.
- Országos demencia szűrőprogramban való részvétel – (2019-2020 évben EFOP 1.9.4 1.1.a pillér témavezető Dr. Egervári Ágnes. Európa Nemzeti Egészségvédelmi Program (European National Healthcare Program) valamint a Magyar Orvos társaságok és Egyesületek Szövetsége (MOTESZ) által koordinált szív és érrendszeri betegségek megelőzésének és gyógyításának Nemzeti Programjával konszenzusos együttműködésével valósul meg.)

Az Észak-alföldi régió területén öt alkalommal, három helyszínen – Szolnok két alkalom, Nyíregyháza egy alkalom, Kisvárd



két alkalom - vettünk részt a szűrőkamion programját kiegészítve, ~ 60 önként jelentkező személy demencia szűrését végeztük el.

A Covid 19 járvány eddig nem látott nehézségeket hozott. Az intézmények vezetői és munkatársai nagyon nehéz helyzetbe kerültek. Ez az időszak nem csak fizikailag, pszichésen is óriási terhet jelentett, mindenki számára. Fontos volt az ellátottak védelme, de nem kis kihívást jelentett a dolgozók védelme is. A szociális alap és szakosított ellátásban nem állhatott meg az élet, inkább nőtt az ellátásra szoruló emberek létszáma, illetve megváltoztak az ellátás követelményei. Menet közben változtak a szabályok melyek nagy körültekintést igényeltek valamennyi szolgáltató részéről. Megnőtt a jó gyakorlatok megosztásának jelentősége. A szigorú karantén ideje alatt bevált jó gyakorlatok, a regionális és megyei szakértőkhöz érkeztek be, és innen osztottuk meg e-mailben a levelező rendszeren keresztül, vagy szükség esetén, telefonon. Pl.: szakosított intézményben a látogatással kapcsolatban, vagy új ellátott felvétele, kórházból hazaérkezés az intézménybe, védőoltás ellátottak számára, munkavállalók számára, stb. Előfordult, hogy kistépülésen a központi keretből ígért eszközök nem érkeztek meg. Segítség volt szükség, hová fordulhat, mit tehet az intézmény igazgatója.

A hálózati szakértői munka, nem csak nagyfokú empátiát, hanem, széleskörű, megalapozott tudást, gyakorlati jártasságot igényelt. Számtalan esetben fordultak kérdéssel, tanácsért olyan esetekben, amikor a saját gyakorlati

tudásomra volt szükség, vagy a kapcsolati hálóm felhasználására. Több ízben előfordult, hogy új szociális szolgáltatás kialakításához kértek tanácsot, vagy a járványügyi helyzet okozta kétségek között volt szükség a mentálhigiénés tapasztalatom bevetésére.

A pályázati program elért eredményei

- Az Észak –alföldi Régióban létrejött egy kétirányú kommunikáción alapuló, szakmai támogató hálózat. A szolgáltató első kézből jut hiteles szakmai információhoz, megtalálja azokat a kommunikációs csatornákat – személyeket, melyek segítenek eligazodni a rendszerben, mely közvetlen válaszokat ad a felmerülő kérdésekre. A szakértői hálózat működése támogatást nyújt a mindennapokban felmerülő, aktuális problémák megoldására, az optimális működtetésre, a szakmaiságra. Mind ez egyfajta biztonságot nyújt a nyugodt pontos munkavégzéshez, mely a szolgáltatók és az ellátottak érdekét szolgálja
- Alzheimer Café csoport, hírlevél működik a közösségi oldalakon, a SZÁP-ra felkerült a működést és megalakítást támogató anyag.

Dilemmák a pályázat megvalósítása során:

- Levelező rendszer – már a kezdeteknél kiderült, hogy szükség van egy biztonságosan működő, ellenőrizhető elektronikus levelező rendszerre, melyet a legegyszerűbb

informatikai felszereltséggel is lehetséges kezelni. Többszöri próbálkozásra sem sikerült a végleges, megoldást megtalálni. A legjobban működő, megbízható rendszernek a g-mail, levelező rendszer bizonyult.

- Személyi és intézményi, koordinációs változások – nem tettek jót a hivatalos információáramlásnak, a felépített kommunikációs csatornáknak, a kapcsolatrendszernek. A projekt során előfordult, hogy másfél éven keresztül nem volt Jásznagykun Szolnok Megyében megyei hálózati szakértő, (én) a regionális hálózati szakértő végeztem valamennyi feladatot, a levelezéstől, a találkozók és work-shop szervezésén át, a szűrés koordinációjáig.
- COVID-19 – 2020 második felétől, már alig tudtunk szakmai témákról, feladatokról beszélni, hiszen a szociális intézmények és szolgáltatók teljes addigi életét átírta a pandémiás működés, a veszélyhelyzet szabályainak való megfelelés.

Javaslat:

Az EFOP-1.9.4. projekt megmutatta, hogy szükség van egy közvetlenül elérhető, működő szakmai tanácsadó hálózatra, mely támogatja és hiteles információkkal látja el, az idős-demens ellátással foglalkozó intézményeket, különös tekintettel a kistélepeleéseken, határszéleken működő szolgáltatókra.

Szilvásiné Bojda Márta
intézményvezető



Kép forrása: [www.https://alzheimerportugal.org/](https://alzheimerportugal.org/)

Megtalált pillanatok

2022

IV. évfolyam

1. szám

Impresszum:

Készült a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-0001 kiemelt projekt keretében működő

Idősellátás Országos Hálózat

Hálózati Hírlevél Szerkesztősége Munkacsoport előállításában.

2022. I. szám

A Hálózati Hírlevél Szerkesztőségének tagjai:

Busi Zoltán

Mayer Panni

Kárándi Erzsébet

Szilvásiné Bojda Márta

Szerkesztő: Nagy Zita

Főszerkesztő-szakmai lektor:

Dr. Egervári Ágnes